

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BEL-KO. LTD. ŞTİ.

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	20

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Belko Ltd. Şti'nin Sermaye Ortakları ve Oranları.....	3
Tablo 2: Belko Ltd. Şti'nin Bağlı Ortaklık ve İştirakleri.....	3
Tablo 3: Müstecirden Tahsil Edilemeyen Kira Alacakları ile Gecikme Faiz Tutarları	9
Tablo 4: Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına Alınması Gereken Şirket Alacakları	13

KISALTMALAR

- AŞ** : Anonim Şirket
- BOBİ FRS** : Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı
- EPDK** : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- MSUGT** : Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği
- TMS** : Türkiye Muhasebe Standartları

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Müstecirden Tahsil Edilemeyen Dava Konusu Olmuş Kira Alacakları ve Gecikme Faiz Tutarlarının Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması
2. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması
3. Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına Aktarılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci Maddesinin (B) Bendinde Öngörülen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü İle İhaleye Çıkılması
2. Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Yıl Sonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi
3. Serbest Tüketici Konumunda Olunmasına Rağmen Elektrik Alımlarının İhale Usulleri Yerine Doğrudan Temin Yöntemi Kullanılarak Gerçekleştirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Şirket, "Bel-Ko Ankara Kömür ve İhtiyaç Maddeleri Dağıtım Limited Şirketi" unvanıyla 1986 yılında Ankara Büyükşehir Belediyesi ile Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ tarafından kurulmuş olup, kuruluş ve ana sözleşmesi 30 Nisan 1986 tarihli ve 1504 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmıştır. Ana sözleşmede yapılan değişiklikler ile şirketin unvanı "Belko Ankara Kömür Asfalt Enerji İnşaat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi" olarak değiştirilmiştir.

Şirket, belde halkının yiyecek, içecek, giyecek gibi tüketim maddeleri ile gayrimenkul, kimyevi madde ve boya, ısınma için lüzumlu odun, kömür, petrol ürünleri v.b. ihtiyaçlarını temin etmek, bu arada kaliteli yakıt sağlayarak şehir hava kirliliğini önlemek, basın-yayın ihtiyacını karşılamak ve bu faaliyetlerle ilgili olarak, maliyetleri asgariye indirecek, bilumum mali ve iktisadi tedbirleri almak maksadıyla kurulmuştur.

Şirket tarafından yürütülen iş ve işlemlerde tabi olunan temel mevzuat hükümleri şunlardır:

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu

İşçi ve işveren hakları, sorumlulukları ve ilişkileri ile işçilerin özlük hakları ve çalışma şartlarıyla ilgili kuralları belirleyen mevzuat:

- 4857 sayılı İş Kanunu
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

Vergi ve buna ilişkin sorumluluklar ile ilgili kuralları belirleyen temel mevzuat:

- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
- 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu

- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu

Şirketin gerçekleştirdiği her türlü mal, hizmet alımı ve yapım işi ifasının hangi kurallar çerçevesinde yapılacağını belirleyen mevzuat aşağıda sıralanmıştır:

- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ikincil mevzuat
- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve ikincil mevzuat

Belediye ile ilişkileri düzenleyen temel mevzuat ise:

- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu
- 5393 sayılı Belediye Kanunu'dur.

Şirket bu kanunlara tabi olmakla birlikte, bu kanunlar uyarınca çıkarılan ikincil mevzuata da tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş limited bir şirkettir. Diğer limited şirketlerde olduğu gibi müdür veya müdürler tarafından temsil ve idare olunmaktadır. Bu tür şirketlerde müdür sayısının birden fazla olması durumunda Müdürler Kurulu kurulmuş olur. Müdürler ve yönetimle görevli diğer kişiler, görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kuralı çerçevesinde gözetmekle yükümlüdürler.

Şirketin bünyesinde yönetimden sorumlu bir Genel Müdür, iki Genel Müdür Yardımcısı ve iki kişiden müteşekkil Müdürler Kurulu bulunmaktadır. Şirketin idari yapısında İnsan Kaynakları ve Hukuk İşleri Müdürlüğü, Satın Alma ve Ticaret Müdürlüğü, Soğuk Hava Deposu Müdürlüğü, Asfalt ve Ulaşım Müdürlüğü ve Muhasebe Müdürlükleri yer almaktadır.

Bahsi geçen müdürlüklerin her biri genel müdür yardımcılarına bağlı olarak faaliyette bulunmaktadır. Şirket bu yapı içerisindeki görev ve hizmetlerini 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi iş sözleşmesi ile çalışan 349 personel ile yerine getirmektedir.

1.3. Mali Yapı

Şirketin sermayesi 31.12.2022 tarihi itibarıyla 241.000.000,00 TL olup, sermayenin %99,67 Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne, %0,33 Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ'ye aittir.

Tablo 1: Belko Ltd. Şti'nin Sermaye Ortakları ve Oranları

Ortak Unvanı /Adı	Vergi Kimlik Numarası	Sermayesi	Sermaye Oranı %
Ankara Büyükşehir Belediyesi	069 004 0398	240.204.700,00	99.67
Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası AŞ	069 004 2453	795.300,00	0,33
TOPLAM		241.000.000,00	100

Şirketin bağlı ortaklık ve iştirakleri, BELPA AŞ, BELPLAS AŞ, ANFA LTD ŞTİ, SEĞMEN SU AŞ, BUGSAŞ AŞ, BELTAŞ AŞ, PORTAŞ AŞ, ANKET AŞ, BELKA AŞ, ANKARA HALK EKMEK AŞ ve BELTEMA LTD ŞTİ'den oluşmaktadır. Şirketin bağlı ortaklıkları ile iştiraklerinin payları toplamı 229.133.712,50 TL'dir.

Tablo 2: Belko Ltd. Şti'nin Bağlı Ortaklık ve İştirakleri

Şirketin Adı (BAĞLI ORTAKLIK)	Vergi Kimlik Numarası	Sermayesi	Sermaye Oranı %
BELPA AŞ	1620043918	20.000.000,00	99,75
BELPLAS AŞ	1630025728	30.000.000,00	99,74
ANFA LTD ŞTİ	0690012705	95.000.000,00	93
SEĞMEN SU AŞ	7580237720	90.000.000,00	100
Şirketin Adı (İŞTİRAKLER)	Vergi Kimlik Numarası	Sermayesi	Sermaye Oranı %
BUGSAŞ AŞ	0080077852	90.000.000,00	0,8
BELTAŞ AŞ	1630026230	30.000.000,00	0,28065
PORTAŞ AŞ	7320065197	130.000.000,00	0,00185
ANKET AŞ	0690012552	120.000.000,00	0,05
BELKA AŞ	1620043812	470.500.000,00	0,0035
ANKARA HALK EKMEK AŞ	0690042453	200.000.000,00	0,01
BELTEMA LTD ŞTİ	9480464915	10.000.000,00	0,1

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenmektedir. 2021 yılı aktif toplamı 6.283.900,00 TL'yi veya net satışları toplamı 12.567.300,00 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2022 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Limited şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 625'inci maddesine göre müdürler, kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidirler. Bu kapsamda şirket finansal tablolarının, yıllık faaliyet raporunun ve gerekli olduğu takdirde şirket finansal tablolarının düzenlenmesi müdürlerin görevidir.

Şirketin yılsonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun onaylanması, kâr payı hakkında karar verilmesi ve kazanç paylarının belirlenmesi Kanun'un 616'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun yetkisindedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

2018/11597 sayılı BKK'da (ve söz konusu kararın yerini alan 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararında) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Belko Limited Şirketi bu kapsamda bağımsız denetime tabidir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından alınan ve 19.09.2018 tarih 30540 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararına göre bağımsız denetime tabi olup TFRS'yi uygulama zorunluluğu bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında BOBİ FRS'nin uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabileceğine karar verilmiştir. Bu minvalde Belko Limited Şirketi, bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS / TFRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter Defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde

zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bel-Ko Ltd. Şti. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmadığından yasal zorunluluk bağlamında bu kanun ve ikincil mevzuat ile öngörülen iç kontrol sistemi ile ilgili olarak değerlendirme yapılmamıştır.

Diğer taraftan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında düzenlenen "*Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir*" hükmü ile şirketlerde iç kontrol sisteminin bir unsuru olan denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise; "*Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. (2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır*" denilmektedir.

Kanun'un 366'ncı ve 378'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması bir zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Ancak Kanun'un 378'inci maddesinde belirtildiği üzere denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer şirketlerde de iç kontrol sisteminin kurulması zorunludur.

6102 sayılı Kanun'un anılan maddeleri uyarınca Şirket Yönetim Kurulu tarafından uzman bir "komite" kurulması ve bu "komite" tarafından değerlendirme raporu hazırlanması hususunda herhangi bir zorunluluk bulunmadığından, bir iç kontrol birimi kurulmamış ve bu

bağlamda Şirket'in iç kontrol sistemine ilişkin bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Belko Ltd Şti'nin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Müstecirden Tahsil Edilemeyen Dava Konusu Olmuş Kira Alacakları ve Gecikme Faiz Tutarlarının Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Taşınmazlar üzerinde yapılan incelemeler neticesinde, müstecire kiralanan asfalt şantiyesinin tahsil edilemeyen 8.487.574,70 TL tutarındaki kira alacağının Şirket mali kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Şirket, "Yeni Kıbrıs ve Eski Kıbrıs Asfalt Şantiyesi"nde bulunan sabit tesislerden oluşan taşınmazlarını 12.02.2018 tarihinde yapılan sözleşme ile aylık KDV Hariç 280.000,00 TL bedelle müstecire kiralamıştır. İmzalanan kira mukavelesinin "Kira Bedelinin Tahsili" başlıklı 18'nci maddesinde;

"Kira, aylık düzenlenecek faturalar karşılığında tahsil edilir. Fatura kesilmesine müteakip Kiracı kira bedelini en geç 10 gün içinde ödemekle yükümlüdür. Zamanında ödenmeyen aylık kira bedeli %10 gecikme zammı ile birlikte ödenecektir. Fatura tahsilatının gecikmesinden kaynaklı ceza miktarı belirlenirken gecikilen gün hesabı yapılmaz. Belko gecikme zammı faturasını ayrıca kesecektir" denilmektedir.

Müstecir, Mart 2020 tarihinden Mayıs 2021 tarihine kadar aylık kira bedellerini ödememiş, bunun üzerine Şirket tarafından ödenmeyen kira tutarları için gecikme zammı hesaplanarak müstecire fatura edilmiştir. Müstecirin kesilen faturaları kabul etmeyip, Şirkete iade etmesi üzerine, alacağın tahsiline yönelik hukuki süreç başlatılmıştır. Bununla birlikte, alacağın aslına ilişkin müstecire kesilen faturalar ile gecikme zammı faturalarının mali kayıtlara alınmadığı anlaşılmaktadır.

Halbuki, tekdüzen muhasebe sistemimiz tahakkuk esasına dayanmaktadır. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar, nakit akımlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilmesi gerekmektedir. Sözleşme hükümlerinin zamanında yerine getirilmemesine bağlı olarak ortaya çıkan ve şirket açısından sözleşmeye bağlı bir alacak haline gelen gecikme zammı tutarları ile aylık kira bedellerinin mali kayıtlara alınarak takip edilmesi gerekmektedir. Şirket tarafından alacağın tahsiline yönelik hukuki sürecin başlatıldığı düşünüldüğünde, ilgili alacakların karşılık ayrılarak "Şüpheli Ticari Alacaklar" hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Şirketin, müstecirle imzaladığı kira mukavelesinde belirtilen "kira bedellerinin her yıl üretici ve tüketici fiyat endeksi ortalaması" oranında arttırılacağı hükmüne istinaden ilgili yıllara ilişkin detayı tabloda görülen kira alacakları ile gecikme zammı tutarlarının "128 Şüpheli Ticari Alacalar" hesabında izlenmemesi nedeniyle 2022 yılı mali tablolarında toplamda 8.487.574,70 TL tutarında hataya sebep olunmuştur.

Şirket yetkilileri tarafından sunulan 23.06.2023 tarih ve 1974 no'lu mahsup işlem fişi ile bulguda belirtilen hususlara ilişkin düzeltme kayıtlarının Şirket tarafından gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, 2023 mali yılı içinde gerçekleştirilen düzeltme kayıtlarının, 2022 yılı bilançosundaki hataya etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 3: Müstecirden Tahsil Edilemeyen Kira Alacakları ile Gecikme Faiz Tutarları

Kira ve Ceza Tutarı Alacağının Ait Olduğu Ay/Yıl	KDV Dahil Kira Tutarı (TL)	Alacağın Mahiyeti
Mar.20	492.027,62	Kira Tutarı
Mar.20	49.202,76	Ceza Tutarı
Nis.20	492.027,62	Kira Tutarı
Nis.20	49.202,76	Ceza Tutarı
May.20	492.027,62	Kira Tutarı
May.20	49.202,76	Ceza Tutarı
Haz.20	492.027,62	Kira Tutarı

Haz.20	49.202,76	Ceza Tutarı
Tem.20	492.027,62	Kira Tutarı
Tem.20	49.202,76	Ceza Tutarı
Agu.20	492.027,62	Kira Tutarı
Agu.20	49.202,76	Ceza Tutarı
Eyl.20	492.027,62	Kira Tutarı
Eyl.20	49.202,76	Ceza Tutarı
Eki.20	492.027,62	Kira Tutarı
Eki.20	49.202,76	Ceza Tutarı
Kas.20	492.027,62	Kira Tutarı
Kas.20	49.202,76	Ceza Tutarı
Ara.21	492.027,62	Kira Tutarı
Ara.21	49.202,76	Ceza Tutarı
Oca.21	559.140,17	Kira Tutarı
Oca.21	55.914,01	Ceza Tutarı
Şub.21	559.140,17	Kira Tutarı
Şub.21	55.914,01	Ceza Tutarı
Mar.21	559.140,17	Kira Tutarı
Mar.21	55.914,01	Ceza Tutarı
Nis.21	559.140,17	Kira Tutarı
Nis.21	55.914,01	Ceza Tutarı
May.21	559.140,17	Kira Tutarı
May.21	55.914,01	Ceza Tutarı
Toplam	8.487.574,70	

BULGU 2: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Belko Limited Şirketi'nde çalışan işçiler için Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT) ve Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı hükümlerine göre ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı görülmüştür.

MSUGT'de muhasebenin temel kavramlarına yer verilmiştir. Bu kavramlardan dönemsellik kavramı gereğince, her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanabilmesi için gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi, ihtiyatlılık kavramına göre ise ileriki dönemlerde gerçekleşmesi beklenen giderler için karşılık ayrılması gerekmektedir.

Kıdem tazminatı karşılığı ayrılmasının sebebi, işçinin kıdem tazminatı almaya hak kazanacak şekilde işten ayrılması halinde alacağı kıdem tazminatının, içinde bulunulan yıla ait olan kısmının muhasebenin dönemsellik ve ihtiyatlılık ilkesi gereği giderleştirilmesidir. 1 sıra numaralı MSUGT'nin ekinde yer alan Hesap Planı Açıklamaları'nda 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılacak olan kıdem tazminatı

karşılıklarının gösterilmesinde kullanılacağı belirtilmiş ve hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının ilgili gider hesaplarına borç ve bu hesaba alacak kaydedilerek muhasebeleştirileceği hüküm altına alınmıştır.

Bunların yanı sıra mezkûr Tebliğ'in açıklaması mahiyetinde olan 4 ve 6 seri numaralı Tebliğlerde, muhasebe standartları yürürlüğe girinceye kadar, mükelleflerin Tek Düzen Muhasebe Sistemi çerçevesinde kıdem tazminatı için karşılık ayırmalarının ihtiyari olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen Tebliğ hüküm ve açıklamalarına göre, işçilere yapılacak kıdem tazminatı ödemelerinin ait olduğu dönemin gelir tablosunda gösterilerek faaliyet sonuçlarının sağlıklı bilgi üretmesini ve Şirketin ileriki dönemde gerçekleşmesi beklenen giderlerinin bilançoda gösterilmesini teminen, Şirket'te çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılarak 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabında izlenmesi gerekmektedir. Ancak işletmeler, muhasebe standartlarının yayımlanmasına kadar geçen süreçte söz konusu karşılıkları ayırmak noktasında mecburiyete tabi tutulmamışlardır.

Daha sonraki süreçte Türkiye Finansal Raporlama Standartları yayımlanmış ancak bu standartlara tabi olan şirketler sınırlı tutulmuştur. Bununla birlikte bağımsız denetime tabi olup TFRS uygulamak zorunda olmayan diğer tüm işletmeler için 29.07.2017 tarihli ve 30138 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak, 1.1.2018 tarihinden itibaren uygulanmak üzere BOBİ FRS yürürlüğe girmiştir. Böylelikle, BOBİ FRS bağımsız denetime tabi olup TFRS'leri uygulamayan işletmelerin finansal tabloları açısından ülkemizde uygulanan geçerli finansal raporlama çerçevesi haline gelmiştir. Bu bağlamda, Belko Ltd. Şti'de 01.01.2018 tarihi itibarıyla BOBİ FRS hükümlerine uygun hareket etmek zorundadır.

BOBİ FRS'nin "Kavramsal Çerçeve ve Finansal Tablolar" başlıklı bölümünde, yukarıda bahsi geçen Tebliğ'e de benzer şekilde "İhtiyatlılık" ve "Tahakkuk esası" ilkelerine yer verilmiştir. Bunun yanı sıra BOBİ FRS'nin karşılıklardan bahsedilen 19'uncu bölümünde, bu bölümün kıdem tazminatı karşılıklarına da uygulanacağı açıkça belirtildikten sonra kıdem tazminatı karşılığının nasıl ayrılması ve giderleştirilmesi gerektiği ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. Bir başka deyişle BOBİ FRS, kıdem tazminatı ayrılmasını zorunlu hale getirmiştir.

Tüm bu bilgiler çerçevesinde yapılan inceleme neticesinde, Şirkette çalışan işçiler için 2018 yılından bu yana kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı, işçilere yapılan kıdem

tazminatı ödemelerinin tamamının ödemenin yapıldığı yılda giderleştirildiği anlaşılmıştır. Bu durum, bilançoda 472 numaralı hesap ile gelir tablosunda ilgili giderler kalemlerinin doğru bilgi sunmasına engel olmaktadır.

Açıklanan nedenler ve ilgili finansal raporlama standardında yer alan olan temel ilkeler gereğince, işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılması ve bu tutarların 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Şirket yetkilileri tarafından gerekli çalışmalar yapıldıktan sonra kıdem tazminatı karşılığının ayrılacağı ifade edilmektedir.

BULGU 3: Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına Aktarılmaması

Şirketinin mali tablolarında yapılan incelemelerde, “120 Alıcılar” hesabında takip edilen alacaklardan tahsili şüpheli hale gelenlerin “128 Şüpheli Ticari Alacaklar” hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Defter tutma yükümlülüğü” başlıklı 64’üncü maddesinde, her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak, Kanun’un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 Seri No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı (c) bendinde, ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacaklar şüpheli alacak olarak tanımlanmıştır. Tahsili şüpheli hale gelmiş olan bu alacakların ilgili hesapların alacağı karşılığında “128 Şüpheli Ticari Alacaklar” hesabına borç yazılarak ticari alacaklardan çıkarılması gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda, Şirket muhasebe kayıtlarında yer alan

ödeme süresi geçmiş, protesto edilmiş veya yazı ile birden fazla istenmiş, detayı tabloda gösterilen alacaklar mevcut olduğu halde bu alacakların “128 Şüpheli Ticari Alacaklar” hesabına aktarılmadığı görülmektedir.

Tablo 4: Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına Alınması Gereken Şirket Alacakları

Hesap Kodu	Borç Bakiye(TL)
120.120.36008	28.005,46
120.125.10030	2.371,28
120.125.10033	1.122,28
120.125.26068	8.040,73
120.125.31055	4.751,00
120.126.32049	13.403,88
120.153.00009	170.817,18
120.680.01200	7.551,93
120.153.00011	14.760,49
120.902.00068	1.278,84
120.800.00200	1.226,49
120.902.00059	1.278,84
120.120.10008	941.957,35
120.902.00069	3.475,00
120.902.00086	59.555,55
120.902.00088	31.872,31
Toplam	1.291.468,61

Sonuç olarak, 128 Şüpheli Ticari Alacaklar hesabında izlenmesi gereken alacakların olması gerekenden 1.291.468,61 TL eksik, 120 Alıcılar hesabında ise aynı tutarda fazla bulunması sebebiyle 2022 yılı mali tablolarında hataya sebebiyet verilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci Maddesinin (B) Bendinde Öngörülen Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulü İle İhaleye Çıkılması

Şirket tarafından yaklaşık maliyeti 255.712.535,49 TL olan 2021/393273 kayıt numaralı “Ankara Mücavir Sınırları İçerisinde Kurum Malı Bitüm ve Astar ile Granüler Temel (GT) ve Çift Kat Tip-2 Astarlı Bitümlü Sathi Kaplama (Tip B-Tip D) Yapım İşİ” ihalesinin, 08.07.2021 tarihinde davet yöntemi kullanılarak pazarlık usulü ile gerçekleştirildiği ve ihale sonucunda 196.830.697,54 TL bedel üzerinden ....Asfalt Taahhüt İnşaat San. ve Tic. A.Ş ve 5.490.003,37 TL bedel üzerinden de Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne ait olan belediye şirketi

ile sözleşme imzalandığı görülmüştür.

Şirket Müdürler Kurulu Başkanlığına Genel Müdürlük Makamı tarafından gönderilen 01.07.2021 tarihli yazıda;

“... Bahse konu ihale kapsamında; yapım işi ihalesinin işe başlama süresi göz önünde alınarak yapım işinin gerçekleştirilebilmesi için “4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 21(b)” bendi kapsamında ihaleye çıkılması; sözleşme öncesi ve sonrası iş/işlemlerin en avantajlı fiyat teklifi veren firma ile sözleşme için Genel Müdürlük Makamına yetki verilmesi...” denilmektedir.

Söz konusu talebe ilişkin olarak 04.07.2021 tarih ve 2021/1 sayılı Müdürler Kurulu Kararında;

“Söz konusu, ihale kapsamında; sözleşmenin imzalanmasına müteakip 5(beş) iş günü içerisinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine göre yer teslimi yapılp işe başlanacağı göz önüne alınarak ivedilikle gerçekleştirilebilmesi için “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu” kapsamında ihaleye çıkılması; sözleşme öncesi ve sonrası gerekli tüm iş/işlemlerin yapılması, en avantajlı fiyat teklifi veren firma ile sözleşme imzalanması için Genel Müdürlük Makamının yetkilendirilmesine” denilmektedir.

4734 sayılı Kanun’un pazarlık usulünü düzenleyen 21’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüne göre, “Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması” halinde pazarlık usulü ile ihale yapılabilecektir. Kanun’un 5’inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmüne göre, açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulü temel ihale usulleri olup, pazarlık usulü istisna usulüdür.

4734 sayılı Kanun’un 21’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında, “idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması” halinin varlığı nedeniyle pazarlık usulü ile ihaleye çıkılabilmesi için, idarelerin planlama, programlama, organizasyon ve ihtiyaçların önceden tespit edilememesi gibi idarenin fonksiyonunu ve görevini gereğince ifa edememesinden kaynaklanan haller haricinde, ortaya çıkan olayın; ihale yapılmasını gerektiren durumdan önce idare

tarafından “öngörülemez”, “olağan dışı” ve “idarenin iradesinden bağımsız” olmalıdır. Bunun yanında, yapı ve mal güvenliği açısından özellik arz eden veya yapı, can ve mal güvenliğinin ivedi olarak sağlanmasını gerektiren durumlarda da pazarlık usulü kullanılabilir.

Konu bu bağlamda incelendiğinde, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 21/b kapsamında pazarlık usulü ihale edilen "Ankara Mücavir Sınırları İçerisinde Kurum Malı Bitüm ve Astar ile Granüler Temel (GT) ve Çift Kat Tip-2 Astarlı Bitümlü Sathi Kaplama (Tip B-Tip D) Yapım İşİ"ne belediye iştiraki olan Belko Limited Şirketi ihaleyi düzenleyen Büyükşehir Belediyesi tarafından davet edilmiştir. Belediye Şirketlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olduğu düşünüldüğünde, Şirketin yüklendiği işi taşeron firmalara ihale kapsamında vermesi gerektiği açıktır. Dolayısıyla, Kanunun 21/b maddesinde belirtilen “..... ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması” hükmünün Şirket tarafından gerekçe sunulmasının geçerliliği bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, söz konusu gerekçelere dayalı olarak bu ihalenin, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile şartları açıklanan 21/b pazarlık usulü kullanılarak gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı görülmektedir.

Şirket yetkilileri tarafından gönderilen cevapta, Ankara Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Daire Başkanlığınca 4734 sayılı Kanun'un 21/b maddesi kapsamında ihaleye çıkılan "Ankara Mücavir Sınırları İçerisinde Kurum Malı Bitüm ve Astar ile Granüler Temel (GT) ve Çift Kat Tip-2 Astarlı Bitümlü Sathi Kaplama (Tip B-Tip D) Yapım İşİ"nin Şirketin uhdesinde kaldığını, bu çerçevede yapılan sözleşmenin işe başlama, yer teslimi ve işin bitirilmesi gibi şartlarının sağlanabilmesi için 4734 sayılı Kanun'un 21/b maddesi kapsamında ihaleye çıkılmak zorunda kalındığı, ayrıca bölge halkı için çok acil olan asfalt üretiminin sağlanabilmesi ve tehlikeli olan yolların düzeltilmemesinin can ve mal kaybı riski taşıması nedeniyle ihalenin pazarlık usulü ile ihale edildiği, bundan sonraki iş ve işlemlerin uygulanmasında belirtilen kanuni düzenlemeler konusunda daha dikkatli davranılacağı ifade edilmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından işin ivedi olarak yapılmasının gerektiği, bu amaçla 4734 sayılı Kanun'un 21/b maddesi kapsamında ihalesinin yapıldığı görülmektedir. Şirketin kendi imkanları ile işi yapmasının mümkün olmadığı bir durumda ihaleye katılması, sonrasında 21/b kapsamında pazarlık usulü ile ihaleye çıkılması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 2: Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Yıl Sonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi

Belko Limited Şirketinin mali tablolarının incelenmesi neticesinde, “120 Alıcılar” hesabında kayıtlı bulunan alacaklardan tahsilatı süresi içinde yapılamayanlara gecikme faizi tahakkuk ettirilmediği, sadece asıl alacağın kayıtlarda bulunduğu tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun “Ticari İşlerde Faiz” başlıklı 8'inci maddesi uyarınca ticari işlerde sözleşmenin tarafları, gecikme faizi alınmasını ve uygulanacak faiz oranını sözleşmede serbestçe belirleyebilirler. Taraflar, sözleşmede temerrüt faizi oranını belirlememişlerse, 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un 2'nci maddesinin ilk fıkrasına göre; temerrüde düşen borçlu, geçmiş günler için 1'inci maddede belirlenen kanuni faiz orana göre temerrüt faizi ödemeye mecburdur. Bununla birlikte, 3095 sayılı Kanun, bazı şartlarda daha yüksek orandan temerrüt faizi talep edilebilmesine imkân tanımaktadır. Mezkûr Kanun'un 2'nci maddesine göre, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı, 1'inci maddeyle belirlenen orandan fazla ise, bu oran üzerinden gecikme faizin hesaplanması gerekmektedir.

Hesaplanan gecikme faiz tutarlarının tahakkuk ettirilerek muhasebe sistemine kaydedilmesi gerekmektedir. 26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin “Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı (c) bendinde, işletmelerin faaliyet alanı kapsamındaki işlerden kaynaklanan temerrüt faizi gelirlerinin "649 Faaliyetlerle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar" hesabında kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Karşılık hesap olarak da, asıl alacağın takip edildiği “120 Alıcılar” hesabının borçlandırılması gerekmektedir.

Tekdüzen muhasebe sistemimiz tahakkuk esasına dayanmaktadır. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar, nakit akımlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilmesi gerekmektedir. Sözleşme hükümlerinin zamanında yerine getirilmemesine bağlı olarak ortaya çıkan ve şirket açısından sözleşmeye bağlı bir alacak haline gelen gecikme faizi tutarlarının asıl alacak gibi nakit akışına bağlı olmaksızın muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Şirket, Kamu İdarelerinden olan alacaklarını süresinde tahsil edemediğinde, ilgili Kamu İdarelerine gecikme faizi uygulamadığını belirtmekte olup, Türk Ticaret Kanunu esaslarına

göre, kar amacı güderek faaliyet gösteren Şirket'in, alacaklarının takibinde özel veya kamu ayrımı yapmaksızın temerrüde düşüldüğünde gecikme faizi tahakkuk ve tahsilatının yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Serbest Tüketici Konumunda Olunmasına Rağmen Elektrik Alımlarının İhale Usulleri Yerine Doğrudan Temin Yöntemi Kullanılarak Gerçekleştirilmesi

Serbest tüketici durumunda olan Şirketin elektrik enerjisi ihtiyacını ihale mevzuatında belirlenen usuller yerine, elektrik dağıtım şirketiyle doğrudan sözleşme yapmak suretiyle temin ettiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesi uyarınca, Kanun'a tabi idarelerin mal veya hizmet alımları ile yapım işleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülmektedir. Aynı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde, mal; "satın alınan her türlü ihtiyaç maddeleri ile taşınır ve taşınmaz mal ve haklar" şeklinde tanımlanmıştır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 30.05.2018 tarih ve 30436 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 4'üncü maddesinde; serbest tüketici, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması veya organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini haiz olması nedeniyle tedarikçisini seçme hakkına sahip gerçek veya tüzel kişi şeklinde tanımlanmıştır.

"Serbest tüketici kapsamı ve elektrik tedariki" başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendinde; bir önceki takvim yılında serbest tüketici limitini aşan miktarda elektrik tüketilen kullanım yerinin kullanım hakkına sahip ya da kullanım hakkını edinen tüketicilerin serbest tüketici kabul edileceği ifade edilmiştir.

"İkili anlaşma kapsamında yer alan tüketicilerin hak ve yükümlülükleri" başlıklı 39'uncu maddesinin birinci fıkrasında; serbest tüketicilerin, tüketim miktarı serbest tüketici limitini geçen her bir ölçüm noktası için ayrı bir tedarikçi ile ikili anlaşma yapılabileceği belirtilmiştir.

4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ve Kurul Başkanlığı" başlıklı 5'inci maddesi altıncı fıkrasının (b) bendinde de, "her yılın Ocak ayının sonuna kadar serbest tüketici tanımına

ilişkin limitlerdeki indirimleri belirlemek ve yeni limitleri yayımlamak” EPDK’nın görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda, serbest tüketici limiti her yıl EPDK tarafından yeniden değerlendirilmekte ve uygun görüldüğü ölçüde düşürülmektedir. Bu doğrultuda EPDK Kararı ile 2022 yılı için serbest tüketici limiti yıllık 1.100 kWh elektrik tüketimi ve üzeri olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan, 17.06.2011 tarihli ve 2011/DK.D-105 sayılı Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararı’nda, serbest tüketici olan idarelerin elektrik ihtiyaçlarını 4734 sayılı Kanun çerçevesinde mal alımı ihalesi olarak temin etmeleri gerektiği; Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü’nün 13.10.2011 tarihli ve 9 no.lu Elektronik Haberleşme Hizmeti, Elektrik ve Doğalgaz Alımı Genelgesi’nde de, 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan idarelerce, serbest tüketici olmaları halinde elektrik ihtiyaçlarının ihale yolu ile temin edilmesinin esas olduğu; ancak, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya 4734 sayılı Kanun’un 22’nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan limitlerin aşılması halinde söz konusu ihtiyaçların doğrudan temin yoluyla karşılanabileceği ifade edilmiştir.

İlgili mevzuat uyarınca, serbest tüketici olmaları halinde, Kanun kapsamındaki idarelerin elektrik enerjisi ihtiyaçlarını ihaleyle veya piyasa araştırmasına dayalı olarak doğrudan temin yoluyla temin etmelerinin esas olduğu açıktır.

Yapılan incelemede, Şirketin 2021 yılı toplam elektrik sarfiyatının 1.550.734 kWh olduğu, 2022 yılı için EPDK tarafından belirlenen limit dikkate alındığında, Şirketin serbest tüketici niteliğini taşıdığı, dolayısıyla elektrik enerjisi ihtiyacını 4734 sayılı Kanun’da belirtilen usullerden biriyle karşılaması gerekirken tedarikçiden doğrudan alım şeklinde karşıladığı tespit edilmiştir. Yasal düzenleme gereğince Şirketin elektrik enerjisi ihtiyacının ihale yoluyla karşılanması, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya yıllık tüketim miktarının yukarıda belirtilen limitleri aşmaması halinde ise doğrudan temin usulünün kullanılması gerekmektedir.

Şirket yetkilileri tarafından, 2023 yılındaki enerji ihtiyacının, bir önceki takvim yılında meydana gelen elektrik enerjisi kullanım miktarı dikkate alınarak ihale yoluyla karşılanması yoluna gidileceği ifade edilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Yılsonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	"Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Yıl Sonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi" başlıklı bulgu Raporun "Diğer Bulgular" kısmında 2 nolu Bulgu olarak yer almaktadır.
Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına Aktarılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	"Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına Aktarılmaması" başlıklı bulgu Raporun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" kısmında 3 nolu Bulgu olarak yer almaktadır.